

BESZÉLGETÉS TOMPA BORBÁLA ESZTERREL

Volt egyszer egy kertész

BOKOR ÁGNES

SZIMBOLIKUS MESEANIMÁCIÓ A KAPCSOLATOKRÓL.

Van egy kert és van egy kertész, aki gondozza. Különös a kapcsolat a kert és a kertész között, bensőséges, mégis szabadságot sugároz. De mit láthatunk bele még ebbe a kapcsolatba? Mi történik, ha a kertész egyszer elfelejti a kert születésnapját? Milyen mély szimbolikája lehet egy gyerektörténetnek? Erre keresi a választ Tompa Borbála Eszter a *Volt egyszer egy kertész* című animációs filmjében, amely Máté Angi azonos című meséje alapján készült, és amelynek elkészülését a Médiatanács a Magyar Média Mecenatúra program Macskássy Gyula-pályázatán támogatta. Az alkotásról, az animációs filmek lehetőségeiről és személyes jövőbeli terveiről beszélgettünk a rendezővel.

• *Szerzői filmnek minősíted a Volt egyszer egy kertészt?*

Úgy érzem, hogy határeset lett, mert elvileg gyerekfilmnek készült, de valahogy a mese is olyan hangulatú, ami miatt elég poétikus, lírai lett a végeredmény, ami akár a szerzői film kategóriába is tartozhat, de inkább talán átmenet a kettő között. Maga a mese annyira értékes, annyira szép a nyelvezete és a szimbolikája, hogy úgy éreztem, ez hiánypótló. Kell a gyerekeknek olyan történeteket is mondani, ami nem feltétlenül az akcióról szól, hanem van egy mélyebb jelentése.

• *Te hol találtad meg ezt a mesét? Máté Angi történetéről van szó, ami az Ez egy susogó levél című könyvében jelent meg.*

Gelley Bálinttal a pályázat előtt fél évvel már gondolkodtunk azon, hogy milyen jó lenne egy rövidfilmet készíteni gyerekeknek, és bár ő alapvetően

sorozatokban gondolkodik, szeretett volna egy rövidfilmet is csinálni. És ehhez az ötlethez kezdtünk el történeteket keresni, így jutottam el egy könyvesboltba, ahol megtaláltam a *Volt egyszer egy kertészt*, és nagyon megtetszett. Egyébként korábban készítettünk gyerekfilmeket a MOME-n, és nagyon szerettem azt a feladatot, úgy éreztem, hogy ki tudok benne teljesedni.

• *Ebben a történetben mi fogott meg?*

Máté Anginak ebben a könyvében az összes mese nagyon tetszett, mert mindegyikben van egy kis csavar, egy szimbolikus kép. Én viszont a kertészes mesében találtam meg a leginkább magam. A nővéremmel nem voltunk mindig a legjobb testvérek, de rengeteget játszottunk együtt, szinte mint az ikrek, össze voltunk nőve. A szüleink nagyon sokat dolgoztak, anyukám menedzser, apukám pedig tudós, sokat utazott, ha

foglalt volt. A kertész az én fejemben egy ilyen apuka, akinek megvan a maga útja és sokat kóborol a világban. Ezt a problémakört akartam körbejárni, de nem túl direkten, és erre nagyon alkalmas ez a mese.

• *A kert három lány szimbolizálja az animációdban. Eredetileg arra gondoltam, hogy talán ti is hárman vagytok testvérek.*

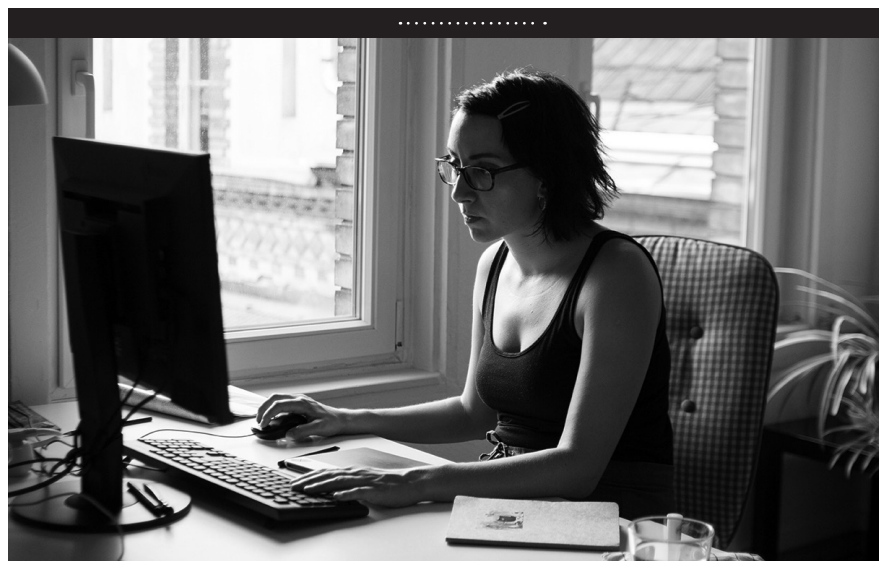
Nem, csak ketten, és a három lány az animálhatóság szempontjából volt fontos, mert azt akartam, hogy tömeg legyen, de tíz kislányt végiganimálni nagyon sok munka lenne. És mivel ez klasszikus rajzanimáció, több időt, energiát, több odafigyelést igényel. A gyártási idő így is öt hónap volt, tehát nagyon sok idő, pedig ez egy négyperces kisfilm.

• *Hányan dolgoztatok a filmen? Ki az, akit megemlítenél?*

Mindenki nagyon fontos, aki a stáblistán található. A fő animátoraim Tóth Luca és Capucine Muller voltak. Tóth Luca egyébként szintén volt már Mecenatúra-támogatott (*Superbia* című animációját támogatta a Médiatanács, ajánljuk a rendezővel készült interjút a mediatanacs.blog.hu-n – A szerk.), Capucine Muller pedig egy francia lány, aki most Magyarországon tanult, nagyon fiatal, ennek ellenére nagyon tudatos és összeszedett volt, a maximumot hozta ki a jeleneteiből. Szóval két nagyon jó animátorom volt.

• *Milyen lehetőségei vannak ma Magyarországon egy MOME-n végzett animációs rendezőnek?*

Tompa Borbála Eszter

Érdekes kérdés, éppen ma beszélgettem erről valakivel, aki szintén azt mondta, hogy nagyon határozott stílusom van, és ezt speciális reklámokhoz kellene használni. A MOME erősen nyomott minket abba az irányba, hogy merjünk saját világot felépíteni, merjünk egyediek lenni, megtalálni a saját hangunkat. A francia egyetemen például csapatebereket képeznek ki, akik a nagy egész részeként tudnak nagyon jól működni. Úgy kell elképzelni, hogy mondjuk ők egy nagyzenekar tagjait képezik, akik aztán együtt valami fantasztikusat hoznak létre, mi a MOME-n pedig free jazz zenészek vagyunk.

• *Neked kényelmes ez?*

Nekem nagyon, de tanultam eleget rajzolni ahhoz, hogy ki tudjak lépni ebből a világból és más projektekben is jól tudjak segíteni. Dolgoztam például Bucsi Réka *Symphony 42* című animációjában vagy a szintén Mecenatúra-támogatott *Ahány király annyi mesében* Horváth Molnár Pannával, aki a produkció vezető dizájnere volt, én pedig aládolgoztam. Az ő stílusa sokkal finomabb, precízebb, mint az enyém, de jól ment a közös munka.

• *Mi az, amit a saját világod építésében szeretsz és mi az, amit a mások produkcióiban való részvételben élvezel?*

Az utóbbiban azt szeretem, hogy nagyon sokat lehet belőle tanulni, hiszen látom, hogy má-

Van néhány név, fiatalok, tehetségesek, akik felkerültek az animációs térképre Európában, van producerük vagy vannak olyan forrásaik, kapcsolataik, amik segítik a további karrierjüket, így ők nagyobb eséllyel tudnak a saját munkáikon dolgozni, ha úgy tetszik, szerzői filmeket csinálni. Aki viszont nincs ilyen helyzetben, az egyéni vállalkozóként dolgozik, és projektéről projektre vándorol, animációs stúdióknál dolgozik, reklámokat készít, színházakban végez animációs munkát.

• *Te mivel foglalkozol mostanában?*

Én a grafika felől közelítettem meg az animációt, szóval illusztrációkat

Volt egyszer egy kertész

csinálok, ha tudok. Érdekes egyébként, hogy grafika szakos akartam lenni, és azért jelentkeztem animációra, mert láttam a *Belleville randevút*, ami nagyon tetszett. Egyáltalán nem bántam meg, hogy végül ez lett az irány, mert az animációban nagyon sok műfaj található meg egyszerre: kell hozzá ritmusérzék, plánozás (ami a fotográfiából jön), grafika, zene, a szöveg pedig az irodalomból táplálkozik.

• *Mit gondolsz, az, hogy nagyon egyértelműen felismerhetőek az animációid, hogy van egy sajátos stílusod, az szabadságot ad, vagy adott esetben korlátoz?*

sok hogyan dolgoznak, hogyan használják a rendelkezésre álló eszközöket, vagy a teret hogyan kezelik. A saját világot építésében pedig azt szeretem, hogy bele tudok kerülni egy flow-ba, amikor igazán nem figyelek arra, hogy minden szabályt betartsak, ezért el tudok merülni a munkában.

• *Hogy tetszik neked a Volt egyszer egy kertész kész változata?*

Kicsit lassúnak érzem, jobb lett volna több humort rakni bele, hogy a gyerekeknek kicsit jobb szórakozás legyen. A falevélen lecsúsztást például javaslattal tettem a filmbe, mert akik látták, szintén azt érezték, hogy szép-szép, de kellene bele egy kis varázslat, akció és

mozgalmasabb dolgok. De úgy érzem, hogy ezzel együtt is kicsit komoly lett.

• *Alapvetően melankolikusabb dolgokat szoktál csinálni?*

A diplomafilmem egy dokumentumanimáció, a *Random Walks*, ami menekültekről, bevándorlókról szól. Szóval ez is kicsit mélabúsabb volt a téma miatt, és a rajzaim is hozzátesznek ehhez. Illetve a következő filmem is kicsit melankolikus lesz, szóval lehet mondani, hogy ez jellemző rám.

• *Mi a következő filmed?*

Egyszer Svájcba utaztunk a nagyszüleimmel, ezekből az élményekből táplálkozik most az új filmem. Ott ugyanis egy kempingben laktunk, ahol nagyon fura volt az atmoszféra, sokat esett az eső, de tele volt minden páfrányokkal. Egy nap találkoztunk a nagypapám egy barátjával, akit nagyon megkedveltünk, mert különös figura volt. Vannak emberek, akikre a gyerekek nagyon könnyen rá tudnak csatlakozni. Ennek nincs semmi konkrét oka, egyszerűen felkelti az érdeklődésüket. Én őt úgy láttam, mint egy varázslatos figurát, nyugodt volt, finom, udvarias, kedves. Olyan volt, mint egy régi vágású gentleman. Aztán egy nap, amikor nyaggattuk, hogy játsszon velünk, a nagymamám mondta, hogy hagyjuk békén, mert nagyon beteg, rákos. Szóval ezeket az érzéseket

szeretném megfogni és megjeleníteni a filmben.

• *Mi lesz a Volt egyszer egy kertész sorsa? Volt a KAFF-on és a Primanimán a versenyprogramban, mikor és hol lehet majd még a tévébemutatón kívül elérni?*

Neveztük több fesztiválra a filmet, annak viszont nagyon örülnék, ha minél többször lemenne a tévében is. A terveim között szerepel az, hogy adattalok még a kötetből más meséket is, sajnos most a legutolsó tervem nem jutott tovább a pályázaton, de klassz lenne egy sorozatszerűt összehozni majd belőle.

• *Mi a véleményed a Médiatanács mecenatúraprogramjáról?*

Nagyon üdvözlendő, nagyon jó, hogy van ilyen támogatás. De a rendszernek vannak azért kis gyerekbetegei. Én nagyon örülnék annak, ha lehetne visszajelzést kérni, ha kiesik egy filmtervünk, hogy miért nem jutott tovább. Ez sokat segítene abban, hogy milyen irányba menjünk tovább, hogy sikeres pályázatot tudjunk összerakni. A másik, hogy esetleg lehetne anonim módon is pályázni, már csak azért is, hogy ha valaki harmadszorra próbálkozik, akkor ne az alapján ítélik meg, hogy az előző kettő pályázata sikeres vagy sikertelen volt, hanem magát a pályázatot értékeljék.

Volt egyszer egy kertész

AZ ALKOTÓRÓL DIÓHÉJBAN

Tompa Borbála Eszter a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem animáció szakán végzett 2015-ben. Diplomafilmje egy animációs dokumentumfilm, a *Random Walks*, ami a Budapesten élő menekültekről szól. Párhuzamosan több projekten is dolgozik hátterek készítőjeként, dizájnereként és animátorként, emellett jelenleg az Animation Sans Frontières nevű posztgraduális program hallgatója. A *Volt egyszer egy kertész* című négyperces animációs filmjének elkészülését a Médiatanács a Macskássy Gyula-pályázat keretében támogatta.

Az interjút készítette és a megjelenését támogatta a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság.

További interjúk és filmajánlók:

mediatanacs.blog.hu

Bővebben a támogatási rendszerről:

mecenatura.mediatanacs.hu

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
Médiatanács
Magyar Média Mecenatúra Program

